

# Borili se bomo proti njim

*Nikolai Jeffs in Andrej Pavlišič*

Objavljamo integralno besedilo dokumentarnega filma *Borili se bomo proti njim: Kriki k razumevanju starega nasilja nove Evrope* (2004). Film je bil prikazan po raznih umetniških in klubskih prostorih (galerija Alkatraz, Akademija za likovno umetnost in oblikovanje, MKC Koper, Kibla, MK Črnomelj, Mostovna, Mama – Zagreb ...). Skupaj s kratkimi filmi dotičnih avtorjev pa je bil tudi uvrščen v redni program Festivala filma človekovih pravic (Zagreb, 2006) in Festivala Creative Commons (Ljubljana, 2005). Scenarij, režija in montaža: Nikolai Jeffs in Andrej Pavlišič. Kamera: Sabina Djogić. Igrajo: Winston Churchill, Hamady Nouhoum, Aicha Nouhoum. Produkcija: Mutual Aid Situations, Ljubljana. 45 min. Barvni.

(\*\*\*)

(Če ni drugače označeno je ozadje črno, napisi pa beli)  
(Belo ozadje, črni napis)

Ni filma. Film je mrtev. Nobenega filma biti več ne more. Če želite, se lahko pogovorimo ... Guy Debord

(\*\*\*)

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

BORILI SE BOMO PROTI NJIM:  
KRIKI K RAZUMEVANJU STAREGA NASILJA NOVE EVROPE

(+ najavna špica, belo na črnem)

(Belo ozadje, črni napis)

Ni še dolgo tega, kar je Zemlja štela dve milijardi prebivalcev, in sicer petsto milijonov ljudi in milijardo petsto milijonov domačinov. Prvi so bili gospodarji Besede, drugi so si jo izposojali. Jean-Paul Sartre

(Belo ozadje, črni napis)

Fašizem je kolonializem, ki se je vrnil v Evropo.

Aime Cesaire

(Belo ozadje, črni napis)

Glavni sovražnik, strateški nasprotnik, je fašizem ... In ne samo zgodovinski fašizem, fašizem Hitlerja in Mussolinija – ki je bil zmožen mobilizirati in uporabiti željo množic tako učinkovito –, temveč tudi tisti fašizem v nas vseh, v naših glavah in v našem vsakdanjem obnašanju, tisti fašizem, zaradi katerega ljubimo oblast, si želimo prav tisto, kar nam gospoduje in nas izkorišča. Michel Foucault

(Črno ozadje, beli napisi)

SVOBODA JE SUŽENJSTVO

(Črno ozadje, beli napisi)

(Glas: Winston Churchill: We shall go on to the end. We shall fight in France, we shall fight on the seas and oceans. We shall fight in growing confidence and growing strength in the air, we shall defend our island whatever the cost may be. We shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields, and in the streets. We shall fight in the hills. We shall never surrender. And if, which I do not for a moment believe, this island, or a large part of it, was subjugated and starving, then our Empire beyond the seas, armed and guarded by the British fleet, would carry on the struggle until, in God's good time, the New World with all its power and might steps forth to the rescue and deliberati-

on of the Old. We shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields, and in the streets, we shall fight in the hills, we shall never surrender.)

(Sledeči govor se ponavlja skozi celotni film: We shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields, and in the streets, we shall fight in the hills, we shall never surrender.)

(Črno ozadje, beli napis)

Rasa, spol, generacija – vse te navidezne danosti niso nič drugega kot mehanizmi najbolj preproste ter najbolj razširjene socialne kontrole in po katerih vsaki posameznici že na obrazu tako rekoč piše, kje ji je mesto v družbi.

(\*\*\*)

Nekaj sprevrženega je v družbi, ki izvor svojih vrednot tako lahkotno išče v antični Grčiji. Marsikdo bi se rad videl kot naslednik Atencev, bolj zagrizeni pa kot Špartancev, morda. A vendar, njih je vzdrževalo nešteto sužnjev. Kdo ve njihova imena, komu je mar?

(\*\*\*)

Rimljane lahko dejansko – zaradi dolgega trajanja njihovih vojn in negibnosti teženj – uvrstimo domala med uničevalce človeškega rodu. Vojne, ki so jih vodili na ozemlju Italije, so trajale več kot štiristo let, njihov boj za prevlado s Kartažani pa dvesto let. Mitridatska vojna se je začela s pokolom sto petdeset tisoč ljudi. Sula, njegov kruti osvajalec, je naslednjič obrnil orožje proti lastni deželi in boj med njim in Marijem so spremljali izgoni, klanja in umori, ki niso poznali nobenih ovir (niti humanost in sramota jih nista zavirali).

William Godwin

(\*\*\*)

Ko so križarji leta 1099 prvič zavzeli Jeruzalem ni bilo niti enega Muslimana, ki bi ostal živ znotraj mestnega obzidja. Nekateri so izkoristili kaos in pobegnili, tisoči so obležali v mlakužah krvi na pragih svojih domov ali pa pred mošejami. Zadnji, ki so preživel, so bili prisiljeni opravljati najslabša dela: nositi trupla svojih lastnih sorodnikov, jih zmetati v prazna in nezaznamovana mesta ter jih požgati preden so bili še sami pobiti ali prodani v suženjstvo. Usoda jeruzalemskih Judov pa ni bila prav nič manj grozljiva. Zatekli so se v glavno sinagogo. Križarji so zabarikadirali vse izhode in stavbo obložili s kupi lesa. Tempelj

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

so potem zažgali. Tiste, ki jim je uspelo pobegniti, so zaklali v sosednjih uličicah. Ostale so žive zažgali. Amin Maalouf, *Križarske vojne v arabskih očeh*

(\*\*\*)

Svet je od umazanije  
in korupcije,  
od nasilja in zatiranja.  
Spodbudni verzi iz 13. stoletja

(\*\*\*)

Ideja Evrope kot posebne in sklenjene celote izvira iz časa srednjega veka in renesanse, ko so evropsko identiteto povezovali s krščanstvom. To je ontopološka in metafizična identiteta, evropske vrednote so apriorne, esencialne ter nespremenljive: Evropa je srčika univerzalne civilizacije, na katere mejah ždi temačni barbar, obsojen na večno prekletstvo.

(\*\*\*)

308

KINO! št. 1/2007

Ker evrocentrizma ne zanimajo splošni zakoni človekove evolucije, je to anti-univerzalistična ideologija. Hkrati pa se prikazuje kot univerzalistična, ker trdi, da je imitacija zahodnih modelov edina rešitev za izzive našega časa. Samir Amin

(\*\*\*)

Svet ni drugo kot zloraba.  
François Villon, študent, tat, bandit in pesnik

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na rumenem ozadju)

Moraš to priznati belcem – njihova samozavest nima konca. Kdo drug bi lahko šel na en mali otok v južnem Pacifiku, kjer ni nobene revščine, nobenega kriminala, nobene nezaposlenosti in nobenih skrbi – in to poimenoval »primitivna družba« ? Dick Gregory

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na rumenem ozadju)

Tako imenovano odkritje Amerike se je začelo z lažjo, krajo in nasiljem, še preden je kdorkoli sploh stopil iz kakšne ladje. Namreč, prvemu mornarju, ki bi zagledal kopno, je bila

obljubljena denarna nagrada oziroma dosmrtna renta. In res, sredi plovbe po karibskem morju je 12. oktobra 1492 mornar po imenu Rodrigo videl zemljo. Toda nagrado si je prlastil Kolumb, češ da je bil on tisti, ki je prvi videl kopno.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Pomemben mejnik v nastajanju evrocentričnega mita o monokulturni samoniklosti predstavlja leto 1492, ki ni samo leto tako imenovanega odkritja Amerike, temveč tudi leto, ko so iz Španije izgnani vsi Muslimani in Judje. Evropska identiteta je utemeljena na etničnem čiščenju znotraj Evrope same.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Namesto da bi se pokorili kolonialistom in se izognili poboju, suženjstvu, težaškemu delu, se je mnogo aravaških Indijancev raje odločilo za samomor, pred tem pa so pobili še svoje otroke.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Ko je duhovnik Bartolome de las Casas leta 1508 prispel na karibski otok Hispaniola, je ugotovil, da na njem živi samo še 60.000 ljudi. Iz tega je zaključil, da je med leti 1494 in 1508 zaradi vojne, suženjstva in slabih pogojev v rudnikih umrlo več kot tri milijone ljudi. Zgrožen se je vprašal: »Kdo izmed naših zanamcev bo temu verjel? Še jaz kot očividec težko verjamem ...« Howard Zinn, *Ljudska zgodovina ZDA*

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Karibski hurikan ne kriči v angleških pentametrih. E. K. Brathwaite

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Na cestah ležijo zlomljene palice in izruvani lasje, hiše so brez strehe, domovi okrvavljeni, po ulicah se množijo črvi, zidovi so pošpricani z možgani. Očividec Cortesovega napada na Tlatelolco (današnja Mehika), 1521

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Pretveza kolektivne razumnosti je med najbolj otipljivimi izmed vseh sleparij.  
William Godwin

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Nisem tako barbarski, slavni Španec, da ne bi verjel, da je mir srčika vezi, od katere so odvisne vezi tega sveta. Toda, ne si misliti, da ne vem, da so vaše prazne besede precej drugačne od vaših krutih dejanj. Vi usta svojih konjev perete v naši krvi. Skrunite svetišča naših bogov in uničujete hiše mož, ki vam niso nič naredili. Besede, s katerimi je Tunduma Čibčev (današnja Kolumbija) zavrnil sklenitev mirovnega sporazuma s Španci, 1541

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Podrejeni nima zgodovine in ne more spregovoriti. Podrejena ženska je še globlje v tej senci.  
Gayatri Chakravorty Spivak

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Prvi valovi preganjanja ljudstva so se dvignili na Nizozemskem, v Nemčiji in na severu Francije v 14. stoletju, vendar so bili prava malenkost v primerjavi z »lovom na čaravnice« v 16. in 17. stoletju, ko so se vrstili številni procesi in so na smrt obsodili veliko obtožencev; po ocenah med 50.000 in 200.000 ljudi. Osemdeset odstotkov obtoženih je bilo žensk – poročajo, da so v Evropi povprečno usmrtili po dve ženski na dan –, ki so bile po večini starejše od štirideset let. Usmrtitve so se nadaljevale še v 18. stoletju; poslednja v Evropi je bila leta 1782 v Glarisi (v Švici), pet let pozneje, prav v dneh, ko so pripravljali ustavo Združenih držav, pa je v Philadelphiji množica pokončala še eno »čaravnico« .  
Josep Fontana, *Evropa pred zrcalom*

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

V 17. in 18. stoletju je bilo iz Afrike ugrabljenih ter v Ameriko pripeljanih prek 10 milijonov sužnjev. Najmočnejši so preživeli. Ostali so umrli na poti.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na modrem ozadju)

Kdo izmed nas lahko verjame, da lahko ljubite ljudi, ki so drugačne barve, kot ste vi, da jih lahko ljubite bolj kot tiste, ki imajo belo kožo, kot je vaša? Kapetan Pipe, pripadnik severnoameriškega ljudstva Delaver, 1781

(med prizoroma rumeni kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Skorajda isti, toda ne beli.  
Homi K. Bhabha

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na rumenem ozadju)

Če je sen vsakega kolonialista to, da na tujem ustvari simulaker svojega nekdanjega domovanja, želja vsakega Kreola pa da istovetnost in neodvisnost tega simulakra potrdi, potem Amerika ni nič drugega kot nova Evropa.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Včasih se razvname med dvema vladarjema spor, da se odloči, kateri od obeh naj tretjemu vzame zemljo, do katere nima nobeden od njiju nobene pravice. Jonathan Swift

(med prizoroma rumeni kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Ideja zahodne Evrope kot posebne identitete izvira iz časov razsvetljenstva, ko je vzhodna Evropa definirana kot kraj neukosti, nereda, apriornega nasilja, seksualne perverzije in deviacije – vsega tistega, kar pravo človeštvo ni. Kasnejše ločnice hladne vojne ali pa delitve na staro in novo Evropo na novo pridruženih članic EU pogosto gradijo prav na tem razlikovanju.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Nasilje kot dehumanizacija in rehumanizacija

Vsakega petega novembra nasmejani angleški otroci na grmado vržejo lutko Guya Fawkesa, ki je leta 1605 nameraval razstreliti angleški parlament in opraviti s kraljem Jakobom I. Med napoleonskimi vojnami so bili antifrancoski sentimente v Angliji tako razbesnjeni, da so v mestecu Hartlepool obesili pobeglo opico. Ker ni odgovarjala na zastavljena vprašanja, so predpostavljali, da je francoski vohun.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Veliki procesi ustvarjanja nacij, ki so preplavili in po splošnem prepričanju civilizirali Evropo devetnajstega stoletja, so v resnici izbrisali in skoraj uničili cele skupine prebivalstva in njihove kulture. Šele v pogojih tako dovršenega etnično-kulturnega čiščenja je možno govoriti o zrelih, kulturnih in združenih nacijah Evrope.

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na rumenem ozadju)

Laissez-faire, laissez-passer

Zaradi bolezni, ki napade krompir na Irskem v letih 1845–49, izbruhne velika lakota. Milijon domačinov umre, milijon pa se jih izseli. Hrane v resnici ne primanjkuje tako zelo, le njen izvoz trgovcem prinaša večji profit, saj domačini zanjo nimajo denarja. Matica Britanija pa ne kaže pretiranega zanimanja za vmešavanje v nevidno roko trga.

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Potem ko je vojaško premagala aktiviste in aktivistke Pariške komune, je vlada Tretje republike pod vodstvom Louisa Adolpha Thiersa sklenila izbrisati spomin na revolucijo in dala pobiti 30.000 komunardov. Še danes tega poglavja francoske zgodovine ni v francoskih šolskih učbenikih.

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Barva, ti si tista, ki mi vse to povzročáš. Zakaj, za vraga, ne moreš biti modra, ali rdeča, ali zelena, če že ne moreš biti bela? Ti veš, da mi povzročáš veliko gorja v svetu. Nisem to jaz, a veš, to si ti! Jaz nisem nič naredil, da bi razjezil ljudi, to si ti! Poglej se, tako črna in nedolžna, ves ta čas pa povzročáš trpljenje po svetu. Sam Selvon

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Pričevanje o linču na jugu ZDA

Usmrtitev črnca je videlo na stotine ljudi, in več tisočev, ki so bili v množici, se je dobesedno ruvalo zato, da bi lahko prišli bližje in videli podrobnosti. Skorajda vsak, ki je imel pri sebi orožje, in zdelo se je da ima vsak pri sebi puško ali pištolo, je svoje orožje spraznil v telo moža. Niso streljali nanj, dokler ni bil zmrcvarjen in prepojen z bencinom in vžigalica pridana. Jezna tolpa se ni mogla več zadrževati. En strel se je oglasil iz nekega revolverja in to je bil signal za tisoče strel, ki so iz telesa naredili faširano meso. Ralph Ginzburg

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Odgovor Afroameriškega poeta:  
Kot mo $\dot{z}$ je se bomo soočili s strahopetno tolpo,  
pritisnjeni ob zid, umirajoči,  
toda v borbi proti njim.  
Claude McKay

(med prizoroma ro $\dot{z}$ nati kljukasti kri $\dot{z}$  na turkiznem ozadju)

Pridete po mojega brata. Ne zanima me, kaj je naredil, ali kaj jaz vem, da je naredil. Nikoli ga ne boste našli, vsaj ne z mojo pomo $\dot{c}$ jo. James Baldwin o solidarnosti med Afroameričani

(med prizoroma rdeči kljukasti kri $\dot{z}$  na ro $\dot{z}$ natem ozadju)

Včasih nimam rase. Jaz sem jaz.  
Zora Neale Hurston

(med prizoroma zeleni kljukasti kri $\dot{z}$  na modrem ozadju)

V jugozahodni Afriki je nekoč  $\dot{z}$ ivelo 80.000 Hererov in 20.000 Nam. Leta 1904 se uprejo nemški kolonialni oblasti. V potezi dobre volje in kot znak tradicionalno dobrih odnosov, jih Nemci nekaj zaprejo v koncentracijska taborišča, nekaj pobijejo, nekaj pa jih umre kar tako. Po uporu na istem podro $\dot{c}$ ju  $\dot{z}$ ivi malo ve $\dot{c}$  kot 15.000 Hererov in 9.000 Nam.

(med prizoroma oran $\dot{z}$ ni kljukasti kri $\dot{z}$  na modrem ozadju)

Problem 20. stoletja je problem rasne lo $\dot{c}$ nice.  
W. E. B. Du Bois

(med prizoroma zeleni kljukasti kri $\dot{z}$  na turkiznem ozadju)

V Kraljevem muzeju Centralne Afrike v Bruslju, Belgija, ne boste našli ni $\dot{c}$ esar, kar bi vas napeljalo na misel, da je zaradi belgijskega kolonializma v Kongu umrlo na milijone ljudi, da je bilo v obdobju belgijske vladavine tamkaj prebivalstvo pravzaprav razpolovljeno: »Bruselj ni prav ni $\dot{c}$  edinstven. V Berlinu ni muzejev ali spomenikov poklanim Hererom, in v Parizu in Lizboni ni nobenih vidnih pomnikov o terorju kav $\dot{c}$ uka, ki je prepolovil prebivalstvo francoske in portugalske Afrike. Na jugu ZDA je za vsak artefakt, ki na kakr $\dot{s}$ enkoli na $\dot{c}$ in oznanja obstoj su $\dot{z}$ enjestva, na stotine spomenikov dr $\dot{z}$ avljski vojni in ohranjenih planta $\dot{z}$ nihi hi $\dot{s}$ .« Adam Hochschild, *Duh kralja Leopolda*

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(med prizoroma rumeni kljukasti križ na rožnatem ozadju)

(preliv posameznih delov naslednjega prizora)

Evropa – zgodba o uspehu

Delež vsega sveta, ki so ga imele zahodne sile pod svojo kontrolo v obliki kolonij, protektoratov, dominjonov in ostalih podrejenih ozemelj:

1800: 35%

1878: 67%

1914: 85%

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

(preliv posameznih točk naslednjega prizora)

Vzemite si nekaj časa za miselni preizkus.

Kako bi se odločili v naslednji situaciji?

Bi žrtvovali svoje življenje, če imate na voljo dve možnosti: ali ubijejo vas ali pa:

- a) Milijon ljudi
- b) 100.000 ljudi
- c) 10.000 ljudi
- č) 1000 ljudi
- d) 100 ljudi
- e) 10 ljudi
- f) 1 človeka
- g) žensko
- h) otroka

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Med prvo svetovno vojno veliko nemških ovčarjev v Angliji postane alzacijcev. Pisatelj Graham Green pa v mestu Birkhamsted doživi, kako na ulici do smrti kamenjajo nekega datšunda, češ da gre za nemškega psa. Paul Fussell, *Velika vojna in sodobni spomin*

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na rumenem ozadju)

Tistih, proti katerim se borim, ne sovražim,  
tistih, ki jih branim, ne ljubim.  
Irski pesnik W. B. Yeats o dilemi vojaka med prvo svetovno vojno

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Amritsar, Indija, 13. April 1919

Čete pod poveljstvom britanskega generala Dyerja v neoboroženo množico izstrelijo 1650 šaržerjev streliva. 400 domačinov umre, 1200 je ranjenih. V opravičilo za to dejanje se Dyer sklicuje na svojo vojaško dolžnost, češ da je uporabil »... najmanjšo mero streljanja, da bi lahko ustvaril potreben moralni in splošen učinek, in moja dolžnost je bila, da ga ustvarim« .

(med prizoroma rožnati kljukasti križ na turkiznem ozadju)

General Henri Guiraud, poveljnik francoske vojske v Damasku, julija 1920 na grobu Saladina proglasi: »Saladin, prišli smo nazaj. Z mojo prisotnostjo tukaj razglašam zmago križa nad polmesecem.« Saladin je leta 1187 zavzel Jeruzalem, ki je bil pred tem skoraj sto let pod oblastjo križarjev.

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Winston Churchill, mož, ki se je kasneje odlikoval kot veliki antifašistični borec za svobodo, je na višku imperializma zagovarjal uporabo strupenega oziroma bojnega plina kot sredstva za pokoritev nesramnih divjakov Mezopotamije in Afganistana, češ da so to »ne-civilizirana plemena« .

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Ko so v Londonu na neki konferenci o morebitni neodvisnosti Indije Mahatmo Gandhija vprašali, kaj meni o britanski civilizaciji, jim je odgovoril: »To bi bila dobra ideja.«

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Za gradnjo železniške proge Kongo-Ocean v letih 1921–32 so francoske kolonialne oblasti v Afriki prisilno mobilizirale malo več kot 127.000 domačinov. Veliko jih je med delom umrlo. Tako veliko pravzaprav, da so med prebivalstvom poziv za delo na proggi enačili z verjetno obsodbo na smrt.

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Nimam kakšne posebne ljubezni do podobe idealiziranega »delavca«, kot se pojavlja v glavah meščanskih komunistov, toda ko vidim pravega delavca iz mesa in krvi v spopadu s svojim naravnim sovražnikom, policistom, se mi ni treba vprašati, na kateri strani sem.  
George Orwell

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Ljudje, ki govorijo o revoluciji in razrednem boju, ne da bi se pri tem neposredno navezovali na vsakdanje življenje in brez razumevanja o tem, kaj je subverzivno v ljubezni in kaj je pozitivno v zavrnitvi prisile, ti ljudje govorijo s trupli v ustih. Raoul Vaneigem

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na modrem ozadju)

Tovariš, dobro me poglej v ksiht.  
Ali ni to strašna kazen,  
vsak delovnik brez priziva na šiht?

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)  
(preliv med prvim in drugim napisom)

Govoriti o španski državljanski vojni ne pomeni nič.  
Govoriti o španski (kontra)revoluciji pa pomeni vse.

(\*\*\*)

(J. P. Proudhon o vladanju. Če ni drugače nakazano ima vsaka posamezna beseda svoj kader. Tišina.)

Da ti vladajo, pomeni, da te

nadzirajo, opazujejo, vohunijo, usmerjajo, uzakonjajo, uravnavajo, omejujejo, etiketirajo, indoktrinirajo, pridigajo, nadzorujejo, ocenjujejo, presojujejo, cenzurirajo in ukazujejo ljudje, ki nimajo za to ne pravice, ne znanja in ne vrline.

Da ti vladajo, pomeni, da si

pri vsakem delu, pri vsakem opravljanju, pri vsakem gibanju zabeležen, registriran, popisano, obdavčen, označen, odmerjen, vrednoten, obremenjen, patentiran, odpuščen, pooblaščen, potrjen, ukorjen, preprečevan, reformiran, oštet, kaznovan.

Pomeni tudi, da si

pod pretvezo javne koristi in splošnega interesa dolžan plačevati prispevke, da si dresiran, da se moraš odkupiti, da si ogoljufan, izkoriščan, monopoliziran, izsiljevan, izžeman, varan, okraden

pri najmanjšem znaku odpora ali ugovoru te

zatrejo, kaznujejo, zaničujejo, nadlegujejo, preganjajo, zmerjajo, potolčejo, razorožijo, zadušijo, zaprejo, ustrelijo, sodijo, obsodijo, preženejo, žrtvujejo, prodajo, izdajo, in da bi bila mera polna, te še smešijo, slepijo, sramotijo in onečastijo.

(\*\*\*)

## NEVEDNOST JE MOČ

(\*\*\*)

Atlantsko listino sta leta 1941 sprejela Winston Churchill in Franklin D. Roosevelt. Velja za enega glavnih temeljev protifašističnega boja, povojnega svetovnega reda in za dokument, ki je legitimiziral pravico do nacionalne samoodločbe. Po vojni so se nanjo sklicevala kolonizirana ljudstva, ki so zahtevala osvoboditev, kar je zahodne kolonialne sile nemalo začudilo.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Bengalija, Indija, 1943

Zaradi inflacije, ki je posledica vojne in povečanih potreb britanske vojske, špekulanti pokupijo vse zaloge hrane v regiji. Posledica tega je največja lakota v indijski zgodovini, v kateri umre od 1 do 3 milijonov domačinov.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

Ko je leta 1943 na višku druge svetovne vojne 60.000 Indijcev prestopilo v Svobodno indijsko legijo, Angleži niso bili užaljeni zgolj zaradi nehvaležnosti svojih Indijcev, temveč tudi zaradi dejstva, da se je Legija borila za neodvisnost Indije na strani Japoncev.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

V zavezniškem bombardiranju Dresdena leta 1945 je umrlo več ljudi kot pa Japoncev v Hirošimi in Nagasakiju skupaj. Dresden ni imel nobenega vojaško-strateškega pomena. Strateg te operacije, Sir Arthur »bomber« Harris, je v Angliji dobil spomenik. Slava mu.

(med prizoroma vijoličasti kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Nekaj sprevrženega je v dejstvu, da sta Velika Britanija in Francija med drugo svetovno vojno v svoje vojaške sile mobilizirali veliko število kolonialnih vojakov. Pa vendar v našem kulturnem in političnem spominu osvobajanja sveta od evropskega fašizma in japonskega imperializma ni prostora za črne, rumene in druge nebele obraze, ki so pri tem osvobajanju prelili svojo kri.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na modrem ozadju)

Auschwitz je bil navaden podaljšek sodobnega tovarniškega sistema. Namesto da bi ustvarjal blago, je za surovine porabil človeška bitja in proizvajal smrt, toliko enot na dan, natančno zaznamovanih na managerjevi tabeli proizvodnje. Dimniki, prav tisti simbol sodobnega tovarniškega sistema, so bljuvali kisli dim zažganih ljudi. Brilljantno organiziran železniški sistem je k tem tovarnam prinašal neko novo surovino. To je naredil na isti način kot z ostalim tovorom. Henry Feingold

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Neizrečena groza, ki preveva naš kolektivni spomin na holokavst, je najedajoči sum, da bi holokavst lahko bil več kot samo odklon, več kot samo stranpot drugače ravne ceste napredka, več kot samo rakava tvorba na sicer zdravem telesu civilizirane družbe; da, skratka, holokavst ni antiteza moderne civilizacije in vsega (ali vsaj tako si mislimo), kar predstavlja. Sumimo (čeprav si tega ne priznamo), da je holokavst samo odstrl še en obraz tiste iste moderne družbe, katere drugi, in nam bolj domač, obraz tako cenimo. Zygmunt Bauman

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na modrem ozadju)

Med leti 1933-45 je v nacistični Nemčiji zaradi homoseksualnosti aretiranih okoli 100.000 domačinov. Polovica jih je obsojenih, med 5 in 15.000 pa jih je poslanih v koncentracijska taborišča. Število tamkaj umrlih ni znano. Preživelim po vojni ni bil priznan status žrtev nacističnega preganjanja. Nasprotno, nacistični člen kazenskega zakonika, po katerem so bili preganjani, je ostal del zahodnonemškega pravnega reda do leta 1969.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Ko so avgusta leta 1945 zavezniki na Hirošimo ter Nagasaki odvrgli atomski bombi, je feministka in socialistka Funimilayo Ransome Kuti takole pobarala nekega predstavnika britanske oblasti v Nigeriji: »Morali ste jo vreči na Japonsko, mar ne? Zakaj je niste vrgli na Nemčijo? Zato ker so Nemci belci, Nemci so vaši rojaki, medtem ko so Japonci samo umazani ljudje. To nečloveško orožje ste vrgli na človeška bitja, na gosto naseljena mesta ... Lahko bi jo vrgli na eno izmed njihovih gora, celo v morje, kamorkoli, kjer bi lahko videli, kaj se bo zgodilo, če bodo še vztrajali z vojskovanjem. Toda namesto tega ste jo vrgli na naseljena mesta. Poznam vas, vašo belo mentaliteto: Japonci, Kitajci, Afričani, mi smo vsi podljudje ...« Wole Soyinka, *Ake*

(med prizoroma rumeni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Pisanje poezije po Auschwitzu je barbarsko dejanje.  
T. W. Adorno

(med prizoroma vijoličasti kljukasti križ na modrem ozadju)

Stalinistično obnašanje se pojavi vsakokrat, ko se alkoholiki dokopljejo do oblasti.  
James Graham

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Vsak ima svoj hendikep.  
YHD

(med prizoroma oranžni kljukasti križ na modrem ozadju)

Vsak, ki ima psihiatrično kartoteko, ve, da je postal vojni ujetnik, prepuščen na nemilost »civilnemu« prebivalstvu, in da ni kakšnega pretiranega humanitarnega prava, ki bi ga lahko zaščitilo.

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

Mesto koloniziranca je sestradano mesto, lačno kruha, mesa, čevljev, premoga, luči. Mesto koloniziranca je čepeče mesto, mesto na kolenih, mesto blata. To je mesto črncev, mesto črnuhov. Pogled, s katerim koloniziranec gleda kolonovo mesto, je pohoten, zavisten. Sanje o posesti. O posesti vseh vrst: sestri za kolonovo mizo, leči v kolonovo posteljo, po možnosti z njegovo ženo. Koloniziranec je zavisten. Kolon to ve, saj vidi njegov večno begajoči pogled, zato grenko, a vedno pozorno ugotavlja: »Hočejo priti na naše mesto.« To je res, kajti ni koloniziranca, ki bi vsaj enkrat na dan ne sanjaril, kako bi bilo, če bi prišel na kolonovo mesto. Frantz Fanon, *Upor prekletih*

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na turkiznem ozadju)

#### Bantustani

Manjšinska bela vlada v Južnoafriški republiki da črnskemu večinskemu prebivalstvu 7,3 odstotka zemlje. Kasneje se ta številka povzpne na velikodušnih 14 odstotkov.

(med prizoroma zeleni kljukasti križ na vijoličastem ozadju)

Vsakič, ko je Aime Cesaire prižgal svoj radio in slišal, da se je dogodil še en rasni linč v ZDA, da so Judje še vedno tarča antisemitizma ali da je prisilno delo še vedno del vsakdanjika v Afriki, si je rekel: »Lagali so nam: Hitler ni mrtev.«

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Nas so v šoli učili, da smo nacizem enačili z Nemci in fašizem z Italijani. A to enačenje samo je v veliki meri fašistično. Imperialne sile Evrope razdeli na dobre in slabe. To, da so bili Nemci vedno slabi, prekrije krvoločne rope in rasizme, ki so jih zagrešili Angleži, Belgijci, Holandci, Francozi ... Rasizem kot temeljno določilo fašizma je za Evropo konstitutiven. Nemci so v Evropi le izvajali evropsko politiko, ki so jo drugi kolonialisti bolj ali manj prikrivali v Afriki in Aziji. Naša vzgoja je temeljila na nacionalističnem razumevanju fašizma. Tako je bilo upravičeno ne govoriti o požganih, izgnanih in pobitih nemških, madžarskih in drugih vaseh. Nacionalizem, ki je razkrojil Jugoslavijo, je bil za njo konstitutiven – »bratstvo in enotnost« sta se gradila na apriornem sovraštvu do fiktivnega zunanjega sovražnika, a to se je realiziralo kot notranja resnica. Darij Zadnikar

(med prizoroma rumeni kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Britanske kolonialne oblasti so v poskusu zatrtja gibanja za osvoboditev Kenije po letu 1952 v posebna taborišča internirale okoli 80.000 Kikujev, za katere so sumili, da bi se lahko pridružili Mau Mau gverilcem, več 100.000 pa so jih preselili v posebne utrjene vasi. Tako med interniranimi kot med preseljenimi jih je veliko umrlo zaradi slabih življenjskih razmer, lakote in bolezni.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na modrem ozadju)

Od leta 1956 naprej je poveljnik francoskih padalcev general Massu v želji, da bi zatrl alžirsko vstajo, dal zapreti 24.000 domačinov. Njihovo mučenje je bilo sistematično. 3.000 jih je umrlo v zaporu. V vojni za alžirsko neodvisnost je bilo vsega skupaj 300.000 mrtvih, od tega 20.000 ljudi, ostalo so bili domačini.

(med prizoroma rdeči kljukasti križ na rožnatem ozadju)

Obstaja nepogrešljiva povezava med izkušnjami, ki jih imajo arabski Palestinci s sionizmom in izkušnjami tistih črnih, rumenih in rjavih ljudi, ki so jih imperialisti devetnajstega stoletja proglasili za manjvredne. Edward Said, *Sionizem s stališča njegovih žrtev*

(med prizoroma se v različnih barvah hitro zvrstijo sledeči simboli:  
kljukasti križ, krščanski križ, Davidova zvezda, muslimanski polmesec, ameriški dolar,  
britanski funt, evro, srp in kladivo.)

(preliv posameznih točk naslednjega prizora)

Vzemite si nekaj časa za miselni preizkus. Kako bi se odločili v naslednji situaciji?

Ali bi bili za to, da bi živeli v boljšem svetu, pripravljeni

- a) lagati
- b) krasti
- c) goljufati
- č) prešuštvovati
- d) posiljevati
- e) izsiljevati
- f) mučiti
- g) ubijati
- h) vse od zgoraj naštetega
- i) nič od zgoraj naštetega
- j) drugo.

(\*\*\*)

PEDRI

(\*\*\*)

Neizobražena množica na človeka, ki se z nasiljem bojuje proti družbenim in ekonomskim krivicam, gleda kot na divjo žival, kot na surovo pošast brez srca, ki uživa ob uničevanju življenj, se kopa v lužah krvi ali – v najboljšem primeru – kot na neodgovornega norca. Kljub vsemu to ni ravno daleč od resnice. Tisti, ki so preučevali značaj in osebnost teh ljudi ali so bili v ožjem stiku z njimi, se strinjajo v oceni, da je njihova superobčutljivost do vseprisotnega zla in krivice tista, ki jih sili, da plačujejo davek zaradi naših družbenih zločinov.

Emma Goldman

(\*\*\*)

PIČKE

(\*\*\*)

322

KINO! št. 1/2007

Na ravni posameznika nasilje dezinficira. Koloniziranca reši kompleksa manjvrednosti, njegovega opazovalnega ali obupanega obnašanja. Napravi ga neustrašnega, rehabilitira ga v lastnih očeh. Celo če je bil oboroženi boj simboličen in ga demobilizira nagla dekolonizacija, se ljudstvo utegne prepričati, da je osvoboditev zadeva vseh in vsakogar, da leader nima nobene posebne zasluge. Nasilje povzdigne ljudstvo na voditeljevo raven.

Frantz Fanon

(\*\*\*)

KRIPLI

(\*\*\*)

Nasilje se zgodi takrat, ko nekomu ni dana možnost, da se izobrazí, da dobro služi, da nahrani sebe in svojo družino, da dobi hitro in poceni medicinsko pomoč. Ko v javnih bolnišnicah iste družbe en pacient spi v veliki sobi s klimo, medtem ko morajo drugi navadni pacienti – moški, ženske in otroci – spat na hodniku, na preprogah ali pa na trdih, hladnih in grobih cementnih tleh ali si deliti postelje – to je nasilje. Festus Iyayi

(\*\*\*)

HIV+

(\*\*\*)

Zelo lahko je ameriškemu intelektualcu pisati kritične analize obnašanja Sovjetske zveze v Afganistanu in v Vzhodni Evropi (ali pa v podporo argentinskim generalom), toda taki naporji imajo malo, če sploh kaj, učinka pri spreminjanju ali preobračanju delovanja SZ. Recimo, da bi se neki nemški intelektualec leta 1943 odločil za pisanje člankov o grozotah, ki jih je storila Britanija ali ZDA ali pa Judje. Kar bi napisal, bi morda bilo pravilno, toda na nas to ne bi naredilo pretiranega vtisa. Noam Chomsky

(\*\*\*)

DEPRESIJA

(\*\*\*)

Indonezijski general Suharto je leta 1965 prišel na oblast s podporo ZDA. V prvem letu njegove vladavine je bilo pobitih 500.000 levičark in levičarjev. ZDA so podprle tudi indonezijsko invazijo na Vzhodni Timor. V neposrednih akcijah je umrlo 60.000 domačinov, celotno število žrtev napada in okupacije pa je preseгло 160.000. Vzhodni Timor je imel prej 650.000 prebivalcev.

(\*\*\*)

IMPOTENCA

(\*\*\*)

Razumi, beli mož; razumi, lepa dama, oblečena v krzno! Težko je, zelo težko se je sprijazniti z dejstvom, da ta zemlja, ki je bila nekoč naša, nikoli več ne bo naše lovišče. Težko je zdržati ulice, polne kriminala, in bare, kjer se prodaja alkohol, tam, kjer je nekoč bila samo mirna trava ter treznost. Razumemo, da se moramo spremeniti – in se spreminjamo – toda, ne pozabite: nekoč je to bila naša zemlja, naše življenje, in težko je. David Courchene, Leading Thunderbird Bratstvo Manitoba Indijancev, Severna Amerika

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(\*\*\*)

## SENILNOST

(\*\*\*)

Dejstvo, da so staroselci med najbolj marginaliziranimi od marginaliziranih ljudi na svetu, od tistih, katerih pravice so bile tako dolgo časa kršene, je klic naši vesti. Upam, da bo novo tisočletje uslišalo ta klic. Rigoberta Menchu, aktivistka ljudstva Maja, Gvatemala

(\*\*\*)

## FRIGIDNOST

(\*\*\*)

Med leti 1969 in 1973 je letalstvo ZDA na Kambodžo odvrгло 540.000 ton bomb. Pri tem je bilo ubitih prek 150.000 domačinov. Tonaža teh bomb je bila trikrat večja od tonaže vseh bomb, ki so jih med 2. svetovno vojno odvrgli na Japonsko.

(\*\*\*)

## KMETI

(\*\*\*)

Londonderry, 30. januar 1972

Na »Krvavo nedeljo« britanska vojska izprazni sorazmerno malo šaržerjev streliva v neoboroženo množico in ubije borih 13 domačinov, ki demonstrirajo za spoštovanje državl-janskih in človekovih pravic na Severnem Irskem.

(\*\*\*)

## DELAVCI

(\*\*\*)

11. september 1973, Čile

CIA v sodelovanju z delom čilenske vojske in generalom Augustom Pinochetom izvede državni udar in prevzame oblast. Demokratično izvoljeni socialistični predsednik Salvador Allende je ubit. V prvem letu Pinochetove vladavine je pobitih okoli 10.000 levičark in levičarjev. Takratni zunanji minister ZDA Henry Kissinger je v podporo Pinochetu dejal: »Ne moremo dopustiti, da država postane komunistična zgolj zaradi neodgovornosti njenega ljudstva. Stvari so preveč resne, da bi čilenskim volivcem lahko pustili, da se odločijo sami zase.«

(\*\*\*)

STARCI

(\*\*\*)

16. marec 1968, Mi Lai, Vietnam

Ob zori vod marincev vstopi v vas. Njihova misija: poiskati in uničiti protiameriške upornike, pripadnike Vietkonga. Ker jih ne najdejo, zažgejo hiše, zberejo vaščane in vaščanke v skupine in jih postrelijo. Skoraj nikomur ni bilo prizanešeno. Kdor je uspel pobegniti iz goreče hiše, je bil ustreljen. Nekaterim milostno poklonijo kakšno minuto življenja več in jih posilijo ter drugače mučijo. Še pred poldnevom 347 žensk, otrok, dojenčkov in starejših – cela vas – umre. Na marince ni bil izstreljen niti en naboj. Vodja operacije, poročnik William Calley, razloži: »Končno se mi je posvetilo ... ti ljudje, oni so vsi Vietkong.«

(\*\*\*)

PANKRTI

(\*\*\*)

Politika je nadaljevanje vojne z drugimi sredstvi.

Mitja Velikonja

(\*\*\*)

FRIKI

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(\*\*\*)

Tam sta bila dva majhna otroka, stara mogoče štiri, pet let. Neki marinec je z M-16 streljal na prvega; ko je starejši skušal zavarovati manjšega, je padel prek njega. Nato so izstrelili še šest nabojev. Opravljeno je bilo zelo profesionalno. Ronald L. Haeberle, vojaški fotograf o operaciji Mi Lai

(\*\*\*)

## ČRNUHI

(\*\*\*)

»Afrika nam je moralno opravičilo in *raison d'être* kot sila. Brez nje bi bili majhen narod, z njo pa smo velesila,« pravi portugalski fašistični premier Marcello Caetano (1968–74). V svojih kolonijah, kot sta Angola in Mozambik, se medtem velesila moralno odlikuje tudi tako, da velikodušen odstotek domačinov pošlje v šole, svoje posesti pa se oklepa na precej brutalne načine.

(\*\*\*)

## LEZBIJKE

(\*\*\*)

Tisti, ki so preživel, so še naprej živeli. Toda tiste volje ni več, tiste goreče volje, ki je nekoč bila odrešitev Vietnamu. Kje je nagrada razsvetljenstva, ki nam pritiče, ker smo izpolnili svoje svete vojaške naloge? Naši napor v izgradnji zgodovine za veličastne generacije so bili zaman. Kaj pa je tukaj in zdaj tako drugačnega od vulgarnega in krutega življenja, ki smo ga vsi izkusili med vojno? Bao Ninh, vietnamski veteran

(\*\*\*)

## ČEFURJI

(\*\*\*)

Burmanska disidentka Aung San Suu Kyi ljudem, ki trdijo, da so človekove pravice zahodnjaški pojem, neustrezen za Azijo, odvrne: »Mar Azijci niso ljudje?«

(\*\*\*)

PROZAC

(\*\*\*)

Bhopal, Indija, 3. december 1984

45 ton strupenega plina uide iz tovarne v lasti Union Carbide Corporation. 3.500 domačinov umre takoj, 60.000 jih ima zelo resne zdravstvene težave, vsega skupaj pa je prizadetih med 150.000 in 250.000 domačinov.

(\*\*\*)

HELEX

(\*\*\*)

Spektakel ne prikriva, da čudovitemu redu, ki ga je ustvaril, preti nekaj nevarnosti. One-snaženje oceanov in uničenje ekvatorialnih gozdov grozita Zemlji s pomanjkanjem kisika; ozonska plast le slabo kljubuje industrijskemu razvoju; jedrska sevanja se nepovratno akumulirajo. Spektakel le ugotavlja, da je to brez pomena. Razpravljati želi le o datumih in o dozah. Prav s tem pa uspe pomiriti ljudi: in to je nekaj, kar bi se predspektakelskemu duhu zdelo neverjetno. Guy Debord

(\*\*\*)

SANVAL

(\*\*\*)

V prvih petih letih po nesreči v jedrski elektrarni Černobil v Ukrajini, ki se je zgodila 26. aprila 1986, je umrlo med 5.000 in 10.000 domačinov, 116.000 pa jih je bilo evakuiranih iz kroga 30 km od elektrarne.

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(\*\*\*)

## PRINCESKE

(\*\*\*)

Univerzalne podobe »ženske tretjega sveta« (zakrita ženska, vzdržna devica itd.), podobe, ki so skonstruirane z dodajanjem »razlike tretjega sveta« k »spolni razliki«, gradijo na predpostavki (in jo tako še bolj izostrijo), da so zahodne ženske sekularne, osvobojene in imajo kontrolo nad svojimi življenji. Chandra Talpade Mohanty

(\*\*\*)

## KOKOŠI

(\*\*\*)

Svobodna si.

**328**

KINO! št. 1/2007

Zlahka je mogoče pozabiti, da še relativno nedavno ženske niso imele enake volilne pravice kot moški. V Franciji, Italiji, Belgiji in v večini vzhodnoevropskih držav so ženske dobile volilno pravico po drugi svetovni vojni. Zadnja evropska država, ki je to pravico priznala, je bila Švica leta 1971.

(\*\*\*)

## PIČKE

(\*\*\*)

Po uradnih podatkih se v razvitem zahodnem svetu vsako leto zgodi več kot 130.000 posilstev. Zamolčanih, a še vedno enako resničnih primerov je še nekajkrat več.

(\*\*\*)

## RITI

(\*\*\*)

Ženske so telesa v bolečinah, ne glede na to, katera etnična skupina je priznana kot agresorska in katera je žrtev. Hrvaške ženske, bosanske ženske, muslimanske ženske, srbske ženske, albanske ženske ... in to ne samo v vojnah nekdanje Jugoslavije. Vojne so spolno določene že od samega začetka. Vesna Kesić

(\*\*\*)

JOŠKE

(\*\*\*)

V očeh dominantnega zahodnega Jaza tako storilce kot tudi žrtve noči dolgih nožev v Karlovcu, bitke za Vukovar, obleganja Sarajeva, pokolov v Srebrenici in Račku družji, in ne razdvaja, temeljna bit etnocentričnega sovraštva, od katerega se zahodni jaz ločuje in se nad njim povzdiguje. S tem pa prav ta Jaz proizvaja tisti evrocentrizem, v imenu katerega je bilo tolikšno nasilje sploh mobilizirano.

(\*\*\*)

KURBE

(\*\*\*)

Konec hladne vojne predstavlja najpomembnejšo ločnico sodobne afriške zgodovine, ki pa je namesto pravnega reda in miru številne države potisnila v brezno brutalnega nasilja in vojn. V zadnjem času se pojavljajo ocene, da je v 90-ih letih v Afriki potekal prikrit spopad med ZDA in Francijo, v katerem so bolj ali manj uspešno asistirale še nekatere druge države (Velika Britanija, Japonska, Nemčija, Kanada in Kitajska). Vse skupaj spominja na sodobno različico klasike Josepha Conrada *Srce teme*, samo da so vlogo nekdanjih poblaznelih kolonialnih gospodarjev prevzele svetovne velesile, mednarodne korporacije in množice najemniških vojsk. Borut Brumen

(\*\*\*)

JUŽNJAKI

(\*\*\*)

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

Leta 1994 oziroma malo manj kot petdeset let po tistem, ko se je Evropa zaklela, da nikoli ne bo nobenega holokavsta več, je bilo v Ruandi pobitih okoli 800.000 domačinov. Med njimi je bilo najbrž tudi nekaj ljudi.

(\*\*\*)

## BOSANČEROSI

(\*\*\*)

Značilna oblika »re-fevdalizacije« današnje družbe je nova korporativna »etika«, so nove tehnologije gospostva pri upravljanju ljudi, v »managementu« je vsa ta mitologija uspešništva, lojalnosti nadrejenim in podjetju, korporaciji, je personifikacija razmerij gospostva v velikih birokratskih institucijah gospodarstva, administracije, javnih služb itn. »Oblečena v barve uspeha« je tu zares na pohodu nova noblesse de robe. Rastko Močnik

(\*\*\*)

## ŠIPTARJI

(\*\*\*)

Po nekaterih ocenah je četrtnina skupnega bogastva Rusije v rokah stotih poslovnežev. Zakaj bi moral biti ta podatek bolj šokanten kot dejstvo, da sodi britanska kraljeva družina med najbogatejše Zemljane?

(\*\*\*)

## CIGANI

(\*\*\*)

Čečenija je sorazmerno majhna dežela s skromnim številom 90.000 umrlih in 600.000 pregnanih domačinov po ruski invaziji leta 1994. Zaradi raznih nepravil ti številki stalno naraščata. Vseh Čečencev je bilo 1,2 milijona.

(\*\*\*)

## KURCI

(\*\*\*)

Odločil sem se, da grem na mejo k hrvaškim policistom. Zdeli so se mi bolj človeški kot slovenski, ker so me na meji zavrnilo (kot Srba me niso hoteli sprejeti). Razložil sem jim, kakšna je situacija. Eden od njih mi je skuhal kavo.

(Sledi preliv neokrnjene izjave tako da dobi le-ta celotni kontekst)

Na mejnem prehodu Gruškovje je med slovensko in hrvaško mejo nekaj kilometrov širok pas, ki ni niti od ene niti od druge države. Tam na sredini, vmes med obema mejama, smo se ustavili. Izvlekli so me iz avta. Policist mi je dal avtomatsko puško v usta in mi zagrozil, da bo naslednjič sprožil petelina – če se vrnem. Potem me je še brcnil. Pustili so me kar tam, v tem vmesnem pasu, češ, naj grem sam na Hrvaško. Nisem vedel, kaj bi. Odločil sem se, da grem na mejo k hrvaškim policistom. Zdeli so se mi bolj človeški kot slovenski, ker so me na meji zavrnilo (kot Srba me niso hoteli sprejeti). Razložil sem jim, kakšna je situacija. Eden od njih mi je skuhal kavo. Povedali so mi, da jim Slovenci vsak dan pripeljejo po 10, 12 ljudi. Če so bili Hrvati, so jih vzeli – potrebovali so borce – poslali so jih na fronto. Nas, Srbe, so zavračali. Počakali smo, da se je stemnilo, in potem so mi pokazali, kje lahko ilegalno prestopim slovensko mejo in se vrnem domov. Pričevanje izbrisanega prebivalca Slovenije

(\*\*\*)

## KLOŠARJI

(\*\*\*)

Za večino ljudi je resnica, da po letu 1945 Evropa ni doživela nobene vojne, tako naravna, da zakriva mero, do katere so internalizirali in vzeli kot povsem sprejemljiv del svojega vsakdana intervencije v Koreji, Sueškem prekopu, Alžiriji, Vietnamu, Falklandih, Kuvajtu in Iraku; dolgoletne fašistične diktature v Španiji in na Portugalskem; bratsko sovjetsko pomoč, s katero je bila zatrta madžarska vstaja in češkoslovaška pomlad; razdelitev Cipra; dekolonizacijo portugalskih kolonialnih posesti; svinčena leta oboroženega podtalnega boja v Italiji in Nemčiji; državljansko vojno v Grčiji; vojaške kampanje, povezane s Severno Irsko, Baskovsko deželjo. Korziko, južno Tirolsko, nekdanjo Jugoslavijo ter Čečenijo.

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

(\*\*\*)

DŽANKIJI

(\*\*\*)

Odsotnost vojne in vojnega stanja je navidezna: vsako soočanje z naključnim klošarjem; nuja 40-urnega delovnika in nezaposlenost; sprehod po urbanih getih razvitega sveta in pogled na post-industrijske pokrajine rjaveče mehanizacije ter razpadajočih gospodarskih poslopij razkriva obstoj brutalnega in neizprosne razrednega boja, temeljnega svetu, v katerem živimo.

(\*\*\*)

(Vsak posamezni kraj ima svoj kader. Tišina.)

WATTS STONEWALL CIUDAD DE MEXICO NEW JERSEY

NEWARK SHARPEVILLE SELMA PARIZ LONDON BERKELEY DETROIT

SOWETO SANTIAGO TORINO MANAGUA SABRA IN SHATILA BELFAST BEOGRAD

INTIFADA

LOS ANGELES SEOUL QUITO SEATTLE DILI TEHERAN GENOVA CALCUTTA SOLUN  
LA PAZ LA REALIDAD

INTIFADA

(\*\*\*)

VOJNA JE MIR

(\*\*\*)

Predzgodovino humanitarnih vojn na Kosovu, v Afganistanu in Iraku je mogoče iskati v kolonializmu oziroma v diplomaciji ladij-topnjač, s katerimi so evropske kolonialne sile iz varne oddaljenosti bombardirale kolonializmu sovražne naselbine po Afriki in Aziji. Prav tako jo je mogoče iskati v prvi uporabi strojnice v kolonialnih vojnah, ko so domačini po-

padali kot pokošeni – bodisi z mušketai opremljeni Sudanci bodisi Zuluji s kopji. Slednji niso prišli niti tako blizu, da bi njihova orožja lahko kakorkoli poškodovala prinašalce civilizacije, vrh človeštva samega – videnje, ki ga je zmaga dejansko potrdila.

(\*\*\*)

Ljubemu bogu se ni zdelo primerno zakopati nafte in plina samo pod taka tla, na katerih so demokratično izvoljeni in Združenim državam naklonjeni režimi. Tu in tam moramo obratovati na krajih, kamor se ponavadi, ker so pač takšni, kakršni so, ne zahaja. Toda mi gremo tja, kjer je posel. Dick Cheney

(\*\*\*)

Najprej smo jim prodajali orožje, nato smo jih pobijali, potem izstradali, sedaj pa jih bomo še enkrat napadli, da ne bodo več stradali. Erik Valenčič o logiki zadnjih napadalcev Iraka

(\*\*\*)

Brezbrižnost je najhujše orožje za množično uničevanje.

(\*\*\*)

Najbolj adekvatna definicija novega svetovnega reda bi bila planetarno sejanje strahu. Sistem deluje le, če obstajajo prestrašeni individui, če teh ni, potem je sistem nerelevanten, s subjektivnega stališča neobstoječ. Andrej Kurnik

(\*\*\*)

Na oddaji »Nightline« so intervjuvali ameriško usmerjeno Iračanko, ki uči angleščino. Rekla je, da je od ameriške invazije naprej tako hudo, da si včasih želi, da bi bil Sadam Husein še naprej na oblasti. Zdelo se ji je, da marsikdo čuti tako kot ona. Dvajset let so živeli pod okrutnim diktatorjem – pa si že po 90 dneh življenja pod ameriško upravo želijo Sadama nazaj? Krščenmatiček, pa smo res katastrofalni gostje! Michael Moore

(\*\*\*)

Če je zahodna civilizacija v čem resnično dobra, je to v tem, da je izvedena v legitimizaciji in legalizaciji svojih zločinov in prevar. Nina Kozinc

(\*\*\*)

Kriminalizacija homoseksualnosti je bila dolgo del tako častitih zahodnih liberalnih demokracij kot vzhodnih socialističnih sistemov. V Angliji je bila homoseksualnost dekriminlizirana šele leta 1967, v Sloveniji pa je do tega prišlo v letih 1976-77.

(\*\*\*)

Vsak uradni jezik ustvarja ozračje omike, kulturne in ekonomske mobilnosti ter legalnosti, katerega nasprotje je vsak neuradni jezik ter njegovi govorniki in govornice.

(\*\*\*)

Dozorel sem – naredil svoj »coming out« – v svetu, kjer je bila moška homoseksualnost zločin, bolezen in patologija in kjer so bile norme, ki so regulirale spol in seksualnost, natančno določene. Kaj je pomenilo biti moški ali ženska, kaj je pomenilo »seksati«, in koga je bilo dopuščeno poročiti – to je bilo nedvoumno jasno in ostro definirano. Seksualne kulture so bile minimalne in hermetično zaprte v heteroseksualnost in družinskost. Tisto malo gej kulture, ki je sploh obstajala, je bilo strogo tabuizirano in potisnjeno na skrajni družbeni rob. Homoseksualci niso imeli absolutno nobenega mesta in obstoja v kulturi. Ken Plummer

(\*\*\*)

Nekateri jeziki, ki so del vsakdanje govornice v Evropski uniji, vendar niso njeni uradni jeziki: katalonščina, baskovščina, galicijsščina, romščina, valižanščina, galščina, bretonščina, saami.

(\*\*\*)

Vera v neminovno disciplino besednega reda je vera v disciplino in neminovnost obstoječega družbenega reda.

(\*\*\*)

Koliko istospolnih partnerjev in/ali partnerk ste videli sprehajati se z roko v roki, objemati ali poljubljati se v javnosti? Izključevanje in nasilje, s katerim se soočajo geji, lezbijke, biseksualci, transseksualci, je vsakodnevno, tolerirano in spodbujano.

(\*\*\*)

Noben jezik migrantskih skupnosti v Evropski uniji nima statusa uradnega jezika.

(\*\*\*)

Mogoče sem res  
tschusch,  
ampak ne gre mi tako slabo,  
saj vsaj v svojem jeziku  
sanjam lahko.

(\*\*\*)

Arbitraren izbris naključne skupine prebivalstva, ki še vedno traja v Sloveniji, je verodostojna materializacija konceptov etničnega čiščenja in kulturne homogenizacije. Tako kot so bili ti v jedru slavljenih nacionalnih programov devetnajstega stoletja, na katere tako goreče prisegajo tvorci projekta »Država Slovenija«, tako so tudi danes nujen in konstitutiven element slovenskega nacionalizma, organiziranega v državi.

(preliv posameznih pojmov)

ena kultura – en narod – ena država – ljubljeni vodja

(\*\*\*)

Nekaj sprevrženega je v kulturi, ki svoje vrednosti ne ocenjuje po številu tistih, ki bodisi v njej ne sodelujejo bodisi so v njej prisotni pod pogoji in s posledicami, ki si jih ne želijo.

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

Človek umre v vseh tistih, ki obmolknejo, potem ko se soočijo s tiranijo. Pravica je prvi predpogoj človečnosti. Wole Soyinka

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

Kot ženska nimam domovine.  
Virginia Woolf

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

Dobro veste, da moja domovina ni neka dežela in še manj neka družina. Je pogled, obraz, srečanje, dolga noč tišine in nežnosti. Tahar Ben Jelloun

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

(preliv posameznih točk)

Slovenija – zgodba o uspehu  
Število prošenj za azil; odobreni azili

1995 6 : 2  
1996 35 : 0  
1997 72 : 0  
1998 337 : 1  
1999 774 : 0  
2000 12295 : 11

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

Večina migrantov je revnih, svoje razmestitve ne izkusijo kot izobilje, temveč kot mučenje; kar iščejo, ni razmestitev, temveč prav prostor, od koder lahko začnejo znova z nekakšnim občutkom stabilne prihodnosti. Aijaz Ahmad

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

Ker sodobni migranti bežijo pred težko revščino, lakoto, boleznimi in vojnami, je vsako preprečevanja njihovega gibanja nič drugega kot oblika izkoriščanja, razlaščenja in umora.

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

**BLAZINICE:** *Borili se bomo proti njim*

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE EVROPE.

(\*\*\*)

Evropa je funkcija kapitalizma.

(\*\*\*)

(belo ozadje, črne črke)

JAZ VEDNO SVINJA,  
TI PA ZA OKOPI  
SVOJE TRDNJAVE OCEANIJE.

(\*\*\*)

(tišina)

338

KINO! št. 1/2007

Zadnje mesto delitve dela je mesto znotraj nas, tam, kjer se zdi, da je tisto, kar si želimo, in tisto, v kar verjamemo, da lahko naredimo, dokončno ločeno. To delitev lahko premagamo samo tako, da ne pristanemo na to, da smo deljeni. To je osebna odločitev, toda potem pa družbena akcija. Raymond Williams

(\*\*\*)

Prvi namen spektakelske dominacije je bil doseči splošno izginotje zgodovinske zavesti; najprej pa vseh informacij in vseh razumnih komentarjev o bližnji preteklosti. Spektakel spretno obvladuje nepoznavanje tega, kar se bo zgodilo, in takoj zatem pozabo tistega, kar bi bilo o preteklosti kljub temu znanega. Z uničenjem zgodovine se celo sodoben dogodek takoj umakne v bajno razdaljo, med nepreverljive zgodbe, med nenadzorljive statistike, neverjetne razlage in nevzdržna umovanja. Guy Debord

(\*\*\*)

Nauči se misliti z bolečino.  
Maurice Blanchot

(\*\*\*)

(Glas: Winston Churchill: We shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields, and in the streets, we shall fight in the hills, we shall never surrender.)

(Igrani prizor: Hamady in Aicha v parku. Kolo. Klop. Palica. Njuna igra je mešanica nežnosti in nasilja. Aicha pogleda v kamero. Fade out.)

(\*\*\*)

Se nadaljuje ...

(\*\*\*)